

sig overfor de vedkommende Mænd, saa vil han ogsaa føle sig bunden til at træffe saadanne Arrangements med dem, som de kunne være tjente med. Men i ethvert Tilfælde siger jeg, at selv om det maa anses for tvivlsomt, om Loven af 9de Marts forbyder Fuldbyrdeisen af de her foreliggende Kontrakter, saa er det i alt Fald ikke Lovgivningsmagtens Sag at afgjøre dette Spørgsmaal, men det maa finde sin Afgjørelse ved Domstolene, og jeg antager, at i Tilfælde af mulig Uvillie fra Vedkommendes Side vil Udsigten til en Proces være en ikke ganske ringe Tilskyndelse for ham til at søge et frivilligt Arrangement. Jeg tror, at de Konsekventer, som dette Lovforslag kan have, maa gjøre det ønskeligt og tilraadeligt ikke at vedtage det, med mindre det skulde være absolut nødvendigt, men dette kan jeg ikke indrømme lige overfor de Forhold, der ere fremdragne. Forhandlingerne isjor om Loven af 9de Marts vare ledsagede af saa meget Bulder, at man enten maa have været aldeles døv eller aldeles ligegyldig for, hvad der foregaar, naar ikke det, som den Gang foregik, navnlig i Landsathinget, har indeholdt tilstrækkelig Opfordring for Vedkommende til at være sig ad som andre forstændige Mennesker, nemlig sørge for at faae deres Forhold ordnede i Tide. Jeg kan derfor ikke tilraade det ærede Thing at følge den ærede Forslagsstiller, idet jeg anser det af ham foreslaaede Skridt for at være et saadant, der vil drage Følger efter sig, som man for sent vil komme til at fortryde.

J. N. Hansen: Ja, den Erfaring gjør man jo meget lidt, at en Sag, der for den almindelige Menneskeforstand synes jevn, isjor og ren, kan gjøres forplumret, naar den kommer i mere Kyndiges Haand, i deres Haand, som have Gode og juridisk Gave til at vise, hvor mange store Ulemper der er forbundet med en saadan Sag. Saaledes er det aabenbart gaaget her. Et æret Medlem (Schjorring) har fundet, at det ikke var Kontrakter, der her forelaa. Han holder sig naturligvis til den juridiske Sprogbrug, medens jeg har troet, at man ikke behøvede at være Jurist ex professo for at indbringe et Lovforslag. Det ærede Medlem fandt aabenbart stor Fornøielse i at gjøre opmærksom paa, at det ikke var Kontrakter, medens Enhver, som vil se paa dem, saaledes som de her ligge for mig, og som ikke er Jurist, ikke vil falde paa at negte, at det er Kontrakter, og det ærede Medlem for Rjæbenhavns Iste Valgkreds (Nimestad) kaldte dem ogsaa flere Gange Kontrakter, isjorndt han er ligesaa god Jurist som den forstændte ærede Herre; men den Glæde ikke at kalde dem Kontrakter kan jeg sagtens unde ham. Saa som Udtrykket „under retslige Former“. Ja, jeg kan bemærke akkurat det Samme om dette Udtryk, som om det andet. Det ærede Medlem har

aabenbart Ret i juridisk Forstand; dette kunde det aldrig falde mig ind at negte. Det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjorring) henholdt sig til nogle af mine Bemærkninger den Gang, jeg indbragte dette Lovforslag, og mente, at nogle af dem vare spøgefulde; men de vare ikke spøgefulde. Det ærede Medlem veed ligesrem, hvad det er, der har fremkaldt disse mine Bemærkninger om Kredens Folkethingsmand og om det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjorring). Jeg har sagt det privat til det ærede Medlem, han veed meget godt, hvad der har foranlediget, at jeg har gjort disse Bemærkninger, og han maa altsaa vide, at det just ikke var Spøg. Sagen er jo den: Naar Mænd, som staa paa den anden Side af den, hvorpaa jeg staa, komme og klage til dem over en Bestemmelse i en eller anden Lov, saa er det meget ofte Tilfældet, at de, som staa paa den anden Side, svare: Der kunne I se, hvilke Benner I have; Eders Benner have ikke sørget for at faae Sagen i rette Tid i Stand, de have været ligegyldige med at passe paa, nu kunne I se, om Eders Benner kunne være Eder ud af den Forleghed, hvori I ere komne. Her ere vi jo meget undskyldte, men jeg antager ikke, at de nævnte to ærede Medlemmer kunne være saa meget undskyldte. Det ærede Medlem har jo oplyst, at han ikke den Gang kjendte dette Forhold videre. Valgkredsens Folkethingsmand, som jeg havde ventet vilde sige et Par Ord ved denne Leilighed, har forladt Salen, efterat Sagen er kommen for; han har heller ikke vist Lyst til at være med ved denne Sags Behandling. De omhandlede Folk staa altsaa ligesrem prisgivne med Hensyn til den Ret, som de tro at have i Følge deres Konditioner. Den ærede Minister gif noget videre endnu end de to ærede Medlemmer, jeg har nævnt; thi han mente, at vi udsatte os for, at Loven vilde blive eluderet i det Uendelige, hvis man vedtog det foreliggende Forslag. Det forekommer mig, at der aldrig kan blive Tale om Elusion med de Betingelser, som her ere stillede op. Det vil jo være umuligt at faae saadanne Konditioner skrevne, daterede og indførte i Retsprotokollen som thinglæste flere Aar førend den Tid; det vil man ikke kunne gjøre; om man end havde Lyst til paa denne Maade at se at tilvende sig en Ret, som ikke kan tilkomme En. Jeg skal nu, efter hvad der er forefaldet, sørge for, at de Raagjældende blive underrettede om, hvad de Herre have sagt, ogsaa hvad det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds har sagt; jeg skal meddele dem efter Rigsdagstidene, hvorledes disse Mænd have taget Sagen; jeg skal meddele, hvad Ministeren har sagt, og at Kredens Rigsdagsmand forlod Salen, da Sagen var for, saa kunne de se, hvorledes Sagerne staa, og saa kunne de se, i hvilken Kreds de have Benner, og i hvilken de ikke have Benner. Det er jo mærkværdigt, at man taler om, at de Raagjel-